

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

تهیه کنندگان
حسین فقیهی
سحرملکی
پاییز 97

دانشکده پرستاری
الیگودرز
انواع رده بندی و
کاربرد آن

انواع منابع اطلاعاتی

1. چاپی

2. غیر چاپی

- A. اولین منبع اطلاعاتی کتاب است. کتاب طبق تعریف یونسکو: اثری غیر ادواری که بدون شمارش جلد 49 صفحه یا بیشتر باشد. انواع کتاب: داستان، غیرداستان، مرجع
- B. دومین منبع، واژه نامه ها هستند، فهرست الفبایی یک زبان یا واژه های مربوط به یک موضوع خاص که با توضیح همراه باشد. (فرهنگ معین، فرهنگ آکسفورد)
- C. دایره المعارف ها: مجموعه ای است از اطلاعات به صورت الفبایی و سازمان یافته که در تمام موضوع های علمی و فنی یا در یک حوزه ی خاص تدوین میشود.

d. نمایه ها: فهرست ها الفبایی از موضوع ها، نامه ها، مکان ها و .. که مکان دقیقی از اطلاعات موجود از منابع مختلف را با ذکر شماره صفحه نشان میدهد.

e. زندگی نامه ها: شرح دقیقی از زندگی و اطلاعات و سرگذشت اشخاص را به ما میدهد به صورت الفبایی

f. دست نامه ها: مجموعه ای از اطلاعات فشرده خاص و کاربردی درباره ی موضوعات مختلف و تخصصی

g. نشریات ادواری: این نشریات به طور منظم در یک فاصله ی زمانی ثابت (هفت نامه، ماهنامه) با یک عنوان خاص، انتشار می یابند. مطالب آنها معمولاً شامل مقاله های علمی، نقد، داستان یا سایر نوشته های است که سایر نویسندگان تالیف میکنند.

h. پایان نامه ها: پژوهشی است که دانشجویان در یک زمینه ی موضوعی خاص برای کسب درجه علمی انجام میدهند.

library

قدیمی ترین مکان دستیابی به اطلاعات است که در آن انواع کتابها به شیوه خاصی درون قفسه ها قرار گرفته است.

گنجینه ایست با درهای گوشده که به آن مرکز اطلاعات نیز میگویند. کتابخانه ها به شکل امروزی از ابتدای قرن نوزده شروع به کار کردند.

انواع کتابخانه:

ملی

دانشگاهی

عمومی

مساجد

مدارس

کودکان

خاص

نابینایان و ...

• اهداف کتابخانه دانشگاهی:

1. کمک به برنامه ی آموزشی تمامی رشته ها
2. کمک به برنامه های تحقیقاتی دانشگاه
3. فراهم آوردن کتاب و سایر منابع کتابخانه ای
4. آماده سازی و تنظیم منابع به نحوی که مراجعان بتوانند به سهولت به آن دسترسی پیدا کنند.
5. راهنمای مراجعه کنندگان برای یافتن منابع و اطلاعات مورد نیاز

مقررات کتابخانه

- منابع مرجع، منابع نایاب امانت داده نمیشوند.
- نشریات فقط در کتابخانه.
- سمعی بصری در کتابخانه.
- مقررات سالن مطالعه.
- زمان بازگشت کتب.
- و...

تعریف رده بندی: منظم و مرتب کردن نظامند(سیستماتیک) اشیا، نظریات، کتابها و دیگر موارد را درگروه ها، رده ها یا طبقات خاصی بر اساس ویژگی های مشترک رده بندی گویند.

انواع رده بندی کتابخانه

نظام ده دهی دیویی:

Dewey Decimal Classification(DDC)

ابداع: ملوین دیویی کتابدار آمریکایی 1876

نوعی رده بندی فلسفی منطقی که موضوعات به صورت سلسله مراتبی رده بندی میشوند.

از عام به خاص

فقط از اعداد برای رده بندی استفاده شده است.

کلیه دانش بشری به 10 مقوله کلی تقسیم شده اند.

مخصوص کتابخانه های عمومی.

علوم محض 500	كليات 000
علوم عملی 600	فلسفه 100
هنر 700	دين 200
ادبيات 800	علوم اجتماعي 300
تاريخ و جغرافيا 900	زبان 400

سپس هریک از این رده ها به ده رده ی دیگر و هر بار باز به ده رده دیگر تقسیم میشوند و به ترتیب از عام به خاص می آیند.

علوم عملی 600

پزشکی 610

بهداشت 613

رژیم غذایی 613.3

شماره بازیابی
یا شماره راهنما

شماره رده (نشانه رده) ← 342.55

شماره مولف و عنوان (نشانه اثر) ← ح512ش

سال انتشار ← 1373

حقوق اساسی و اداری تالیف قاسم شعبانی چاپ 1373

رده بندی دیوپی پرکاربردترین رده کتابخانه ای در جهان است
که به بیش از 30 زبان دینا ترجمه شده است و 135 کشور
جهان آن را به کار می برند.

در امریکا 95 درصد کتابخانه های عمومی و مدارس
25 درصد کتابخانه های دانشگاهی
و 20 درصد کتابخانه های تخصصی استفاده میکنند.

رده بندی کنگره

Library of Congress Classification

کتابخانه کنگره آمریکا در سال 1800 برای ارائه خدمات به کنگره
آمریکا
تاسیس شد.

این رده بندی از 21 حرف و 276 تقسیم موضوعی با ترکیب دوتایی
حروف تشکیل شده است..

از تمام حروف انگلیسی حروف

(Y.X.W.O.I)

به کار برده نمیشود.

از کل به جز و عام به خاص است.

مثال: الفهرست ابن ندیم

z
705

شماره رده

9 ف 2 الف

نشانه اثر

شماره بازیابی

رده ها در کنگره

M موسیقی	A کلیات
N هنرها	B فلسفه و دین
P زبان و ادبیات	C علوم وابسته به تاریخ
Q علوم	D تاریخ عمومی و جهان باستان
R پزشکی	E-F تاریخ آمریکا
S کشاورزی	G جغرافیا، مردمشناسی
T تکنولوژی	H علوم اجتماعی
U علوم نظامی	J علوم سیاسی
V علوم دریانوردی	K حقوق
Z کتابشناسی و کتابداری	L آموزش و پرورش

نمونه ای از رده کنگره و زیر رده ی آن

زبانشناسی P

زبان ها و ادبیات باستان PA

زبان ها رومیایی PC

زبان و ادبیات فارسی PIR

ادبیات انگلیسی PR

ادبیات آمریکایی PS

رده بندی پزشکی NLM

National library of medicine classification

به دلیل گسترگی علوم پزشکی و رشد سریع آن در جهان و نیاز به روزآمد شدن سریع کتاب ها و منابع لازم شد جهت کتابخانه های علوم پزشکی رده بندی جداگانه ای طراحی گردید.

این کار را کتابخانه ملی پزشکی امریکا یا NLM انجام داد و به سرعت در تمام کتابخانه های علوم پزشکی به کار برده شد.

در این رده بندی به جای حرف R در کنگره از حرف W استفاده شد.

علاوه بر رده W، علوم اصلی و پایه پزشکی نیز از QS تا QZ کد بندی و تقسیم شده اند.

QS	آناتومی انسان	QW	میکروبیولوژی
QT	فیزیولوژی	QX	انگل شناسی
QU	بیوشیمی	QY	بیماری شناسی بالینی
QV	داروشناسی	QZ	بیماری شناسی

علوم پایه و اصلی پزشکی

پزشکی و موضوعات وابسته

حرفه پزشکی W	رادیولوژی WN
بهداشت عمومی WA	رادیولوژی WN
پزشکی عملی WB	جراحی WO
بیماری های عفونی WC	زنان بیماری ها WP
انواع بیماری WD	مامایی WQ
سیستم اسکلتی عضلانی WE	بیماری های پوست WR
سیستم تنفس WF	بیماری های کودکان WS
سیستم قلبی عروقی WG	درمان سالخوردگان WT
سیستم خونی و لنفاوی WH	دندانپزشکی WU
گوارش WI	بیماری های حلق و گوش و بینی V W
ادرای تناسلی WJ	چشم پزشکی W W
غدد مترشحه داخلی WK	بیمارستان ها WX
سیستم عصبی WL	پرستاری WY
روانپزشکی WM	تاریخ پزشکی WZ

WW 280

بیماری های
عصبی چشم

